

Motion till riksdagen 2025/26:3891

av **Daniel Riazat och Lorena Delgado Varas (båda -)**

med anledning av proposition 2025/26:80
"Permanent skattefrihet för förmån av
laddel på arbetsplatsen och utvidgad rätt till
avdrag för drivmedelsutgifter"

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omställningen till förnybar energi inom transportsektorn måste kombineras med tydliga mål och en konkret handlingsplan för att minska bilberoendet och styra resandet från enskilda bilar till kollektivtrafik och kollektivt nyttjade fordon och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Regeringens proposition syftar till att påskynda omställningen till förnybar energi inom transportsektorn genom permanent skattefrihet för laddel vid arbetsplatsen samt en utvidgad rätt till avdrag för drivmedelsutgifter. Åtgärder som minskar användningen av fossila bränslen är nödvändiga för att Sverige ska nå sina klimatmål.

Förslaget adresserar dock främst vilket drivmedel som används, inte hur transportsystemet är organiserat. Även om vi som skriver denna motion gärna ser ökade satsningar på elektrifiering och därmed tillstyrker de delarna av propositionen så anser vi att klimatomställningen kräver mer än elektrifiering av dagens bilberoende struktur,

den kräver en systemförändring och större satsningar på tillgänglig och billig/avgiftsfri kollektivtrafik.

Motivering

Transportsektorn står för en betydande andel av Sveriges klimatutsläpp. Även om elektrifiering av fordonsflottan är en del av lösningen, är den inte tillräcklig i sig. Ett fortsatt fokus på privat bilism, även eldriven, riskerar att befästa ett transportsystem som är resurskrävande, ineffektivt och ojämlikt. Det finns dessutom varken materiella, ekonomiska eller infrastrukturella resurser för att ersätta dagens bilflotta med en elbilflotta i samma omfattning.

För att uppnå både klimatmål och social hållbarhet krävs en aktiv politik för att:

- Minska bilberoende,
- Öka andel resor med kollektivtrafik, och
- Öka användning av delade och kollektivt organiserade fordon

Kollektivtrafik är det mest effektiva transportslaget för att minska utsläpp per personkilometer och säkerställa tillgång till mobilitet oavsett inkomst eller bostadsort. Delade bilpooler kan fungera som ett nödvändigt komplement, särskilt i områden där kollektivtrafiken ännu inte är tillräckligt utbyggd.

Regeringens proposition saknar idag tydliga mål, styrmedel och uppföljningsmekanismer för hur elektrifieringen ska bidra till ett minskat bilberoende och ett mer kollektivt transportsystem. Det den däremot gör är att cementera bilberoendet.

Behov av kompletterande åtgärder

För att säkerställa att elektrifieringen bidrar till verklig systemförändring bör regeringen återkomma med ett kompletterande förslag som innehåller följande delar:

Skatteincitament för kollektivtrafik

- Införande av skatteavdrag för kostnader för månadskort i kollektivtrafik för alla pendlare.
- Statligt stöd till regioner och kommuner som vill införa avgiftsfri kollektivtrafik.

Stärkta stöd till delade elbilspooler

- Skattereduktion för användning av bilpooler på landsbygd och i förorter där kollektivtrafiken är bristfällig.
- Riktade subventioner till kommunala och kooperativa bilpooler med krav på fossilfri fordonsflotta som drivs av förnyelsebar el.

Investeringar i kollektivtrafikens kapacitet och räckvidd, särskilt på landsbygden men även i storstäder.

- Särskilda statsbidrag för ökad turtäthet, förbättrade bytespunkter samt utbyggd natt- och helgtrafik.

Samordnade incitament för arbetsgivare

- Möjlighet för arbetsgivare att erbjuda kollektivtrafikkort till anställda skattefritt, på motsvarande villkor som skattefri laddel för förmånsbil.
- Incitament för arbetsgivare som erbjuder privat kollektivtrafik som drivs av förnyelsebar energi.

Avslutning

Elektrifiering är nödvändig men inte tillräcklig. Utan tydlig politisk styrning mot minskat bilberoende riskerar skatteincitament att befästa ett ohållbart transportsystem. Därför behöver regeringens förslag kompletteras med konkreta mål och åtgärder som gör kollektivtrafik och delade transporter till förstahandsvalet.

Daniel Riazat (-)

Lorena Delgado Varas (-)